

Univerzita Karlova
Fakulta sociálních věd
Institut politologických studií

Teze bakalářské práce

Menšinové vlády v parlamentních
demokraciích
Minority governments in parliamentary
democracies

Jméno: Ondřej Čapka
Vedoucí práce: Mgr. Lucie Charvátová ,M.A.
Studijní program: 6701R011 Politologie a mezinárodní vztahy
Rok odevzdání: 2021

1. Výzkumná otázka

Jak vznikají menšinové vlády ve vybraných parlamentních demokraciích a jaká je jejich úspěšnost?

How do minority governments form and what is their success rate?

Tato bakalářská práce má za cíl odpovědět na otázku, jak vznikají menšinové vlády ve vybraných parlamentních demokraciích a jaká je jejich úspěšnost, tj. co je předpokladem pro sestavení menšinové vlády a zda jsou tyto vlády v důsledku stabilnější. Výzkumná otázka navazuje na práce Torbjörna Bergmana a Kaara Strøma, jejichž analýzy jsou stěžejní ve výzkumu menšinových vlád. Tyto teorie ovšem vznikaly v 90. letech a jejich platnost v současné době není předmětem mnoha akademických výzkumů. Cílem práce je aplikovat základní teorie na současné vlády ve zvoleném vzorku 15 evropských zemí s fungující parlamentní demokracií a zjistit, jak se počet menšinových vlád od doby jejich výzkumu změnil a jaká je jejich stabilita.

2. význam tématu (oborový/praktický)

Hlavní význam zvoleného tématu bakalářské práce, je aplikace teorií Kaara Stroma z roku 1990 a Bergmana z roku 1993 v současnosti. Dále je snahou práce poukázat na vývoj vlád vybraných parlamentních demokracií a přinést aplikovatelné poznatky o stabilitě menšinových vlád v prostředí evropských politických systémů.

3. vztah k existující literatuře

Bakalářská práce čerpá primárně z práce K. Stroma *Minority Government and Majority Rule* na kterou navazuje i práce Bergmana. Strom co-publikoval i další práce např. *Coalition Governments in Western Europe, Delegation and Accountability in Parliamentary Democracies* Bergmanovo stěžejní dílo je *Constitutional Rules and Party Goals in Coalition Formation*. Obě tyto díla těží z prací dalších politologických kapacit například Arend Lijphart nebo Giovanni Sartori.

4. způsob řešení VO (postup/metodologie)

Metody použité v této práci jsou dvojího typu. Jedná se o komparativní analýzu složenou z případových studií evropských parlamentních demokracií v letech 2000 až 2020. Analýza v rámci případových studií bude následně využita při definici klíčových konceptů menšinových vlád dle výše zmíněných teorií a tyto koncepty budou následně předmětem komparace.

Práce se tak skládá ze tří celků: 1) teoretická část (pojem menšinová vláda, teorie racionality menšinové vlády) 2) případové studie (analýza menšinových ve vybraném vzorku zemí a v daném časovém intervalu 2000-2020) 3) komparace dat s užitím teorií z hlediska časového posunu od původního výzkumu Stroma a Bergmana.

5. dostupná data a jejich omezení

Dostupná data o podobě vlád jsou dohledatelná na internetu z oficiálních zdrojů jednotlivých států a dat nezávislých organizací. Zdroje jsou převážně v cizím jazyce. Velké množství literatury je napsáno o Skandinávii, kde jsou menšinové vlády nejčastějším jevem, ostatním zemím není věnována taková pozornost.

6. seznam cca 10-15 klíčových děl k tématu

- Bergman, Torbjorn. 1993. „Formation Rules and Minority Governments". *European Journal of Political Research* 23(1):55–66.
- BERGMAN, Torbjorn (1995): Constitutional Rules and Party Goals in Coalition Formation (An Analysis of Winning Minority Governments in Sweden)
- Brunclík, Miloš. 2009. „Negativní parlamentarismus: cesta k efektivnějšímu fungování parlamentního režimu?" 1(3):25.
- DENTI, Davide. (2007): Swedish Minority Governments: From Origins Toward an End?. Sodertorn University. Stockholm.
- Herman, Valentine, a John Pope. 1973. „Minority Governments in Western Democracies". *British Journal of Political Science* 3(2):191–212.
- Kaiser, Tobias. b.r. „The Formation of Minority Governments in Central and Eastern Europe". 31.
- KUTA, NĚMEC, PECHÁČEK (2013) Způsoby jmenování vlády. Srovnávací studie č. 1.228. Parlamentní Institut
- Powell, G. Bingham, Russell J. Dalton, a Kaare Strøm, ed. 2014. *Comparative Politics Today: A World View*. Eleventh Edition. Boston: Pearson.
- Sartori, Giovanni, a Peter Mair. 2005. *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis*. Nachdr. der Ausgabe Cambridge 1976. Colchester: ECPR Press.
- STROM, Kaare (1990). *Minority Government and Majority Rule*. Cambridge. New York, Port Chester, Melbourne, Sydney: Cambridge University Press. ISBN 0521374316.
- Strom, K. (1986). Deferred Gratification and Minority Governments in Scandinavia. *Legislative Studies Quarterly*, 11(4), 583-605. Retrieved July 13, 2020, from www.jstor.org/stable/439935

